

Mór an feidhm freagairt na bhfaighdheach

[Watson, W. J. *Scottish Verse from the Book of the Dean of Lismore* (Scottish Gaelic Texts Society, Volume 1, Edinburgh 1937), poem 9, p. 66-81]

A ughdar so Giolla Coluim

1 Mór an fheidhm freagairt na bhfaighdheach
thig fá seach,
an drong gus a dtigid go haidhbhleach
ar gach leath.

2 Neach dá n-iarraid bíd go haidhbhleach
seach gach fear:
umhla dár chuir dún i ndaidhbhreas
gusa bheag.

3 Beagán do shloinneadh na bhfaighdheach
sloinnfeadh duibh,
an uair thigid fir na faighdhe
d'fhaighdhe chruidh.

4 Bíd go míín cairdeamhail caibhneach
mar is dluigh,
's an uair chuirtear iad ar chairdeas
cia nach tuig?

5 Gabhaid míghéan roimhéis ghairbhe
agus ruid;
cromaid cnuasuighid a mailghe
muin ar muin:
“go bráth nocha chara caingne
sinne dhuit.”

6 Seagh na bhfaireann bhíos 'nam aigneadh
tuig go math:
'n uair is léir, giodh olc an mhaidean
nó go maith,
do-níd éirghe ghrad, go raghrad,
Ró na rath.

7 Cantar leó, “Cha linn nach aithreach
ar dtosg féin;
fíor gach seinbhriathar tá i dtaisgidh
i mbí spéis:
riocht na ndrochcarad ar aistear
thig i gcéin.”

8 Éirghim-se ann sin ar sgáth náire,
's budh ghnáth bhruid;

’s do-bheirim dhóibh lán na láimhe
do mo chuid.

9 Canaid riomsa le gean gáire
ré maoin bhuig:
“ar an dáil is mó an bráighe
thugadh duit;
a h-aon mhac samhla ag mac Ádhaimh
nocha nfhuil.”

10 Beagán do shloinneadh na bhfaighdheach
sloinnfidh mé:
meic Uí Shúiligh, meic Uí Anmoich
iad i gcéin.

11 Meic Uí Mhoichéirghe, lá samhraidh
iarras gréin;
meic Uí Shirthigh, meic Uí Shanntaigh
iad go léir.

12 Tiogfaid mná dhíobh d’fhaighdhe chaorach
orm fá seach;
go sonnradhach sanntach sirtheach
thig gach bean.

13 Cuingidh diallaid, iasad easrach
ar a h-each;
beiridh sirtheach nó dhá shirtheach
lé mar neart;

14 Agus giolla bhíos fá h-aodach
don treas fear;
agus inilt do-ní daondacht
ar gach neach.

15 Mara bhfaghbhaid faighdhe chaorach
uam le gean,
do-níd bagradh agus fraochach
gan bheith beag:
’s é ainm bagartha an dá shirtheach
fatha feed.

16 Tiogfaid faighdhigh dhíobh ré shotal,
Rí na ríogh,
giolla mo ghroighe ré chogar:
“druid a niar;
innis focal nó dá fhocal
dhomh go dian:

17 Gá h-each as fearr thá ag an ollamh?”

’s é adeir siad;
“cionnus éirgheas é san tosach ?
créad a fhiach?”

18 Mion lem ghiolla-sa re bhrosgal
comunn cliar;
gach each innseas é ré shotal
gheibh mar bhias.

19 Iarrtar ormsa h-aithle a theagaisg,
thall ’nar dtoigh,
an t-éineach lúth is lí d’eachaibh
do bhí ar ghroigh.

20 Beag nach faighdhe mheic is athar
í mar sin;
créad a nois do-ghéantar againn
uime sin?

21 Rugadar ar mba is ar gcapaill
as ar dtoigh;
’s í ciall as fearr atá againn
tríall ré gcois,
go fionnta cóich as fearr acfhainn
ré dol ar toisg.

22 Go taigh Eoin Mheic Dhomhnaill dámhach,
chorcas rinn,
d’fhaighdhe ar an fhear laomhsgar lámhach
rachaidh sinn.

23 Gach ní tugamar gus trústa
cuma linn,
más é mac Eoin, an folt án bhog,
íocas rinn.

24 Giordh ceart cam leat, a rí bearnais
na n-arm nocht,
aithíoc na faighdhe nach dearnais
do chur ort,

25 [...] mé ar do ghealbhois
a thoirt dhomh;
dod muintir-se, a mheic uí Fhearghuis,
thugas crodh.

26 Muintir dhuit, agus é i nAlbain,
gach flath fial;
muintir dhuit na faighdhigh amhlaidh,
a fholt fiar.

27 Dá dtíosadh an fear a Francaibh (?)
seachad siar,
canaidh é ré do ghnúis dhearaglain
as math niamh:
“Muintir mise d’Eoin óg eargnaidh,
aige bhiam.”

28 Muintir dhuit ó mhuir go monadh,
Dia dod dhíon!
gomadh tú ghabhas an soladh
dlighe a íoc,

29 Gion gur íocas cion dá ndearnsad
ar a gceann.
Canaidh riomsa an súlghorm seangbhog,
ag ól bheann:

30 “Aithíoc na bhfaighdhe nach dearnas
íochtar leam;
do-ghéabhair uam í go h-earlamh,
nó ní’s fearr;

31 “Na ba is na capaill do sgaoilis
as do thoigh,
mara beag lat uam do dh’aoineach -
bó ar do bhoin -
searrach sleamhain seingmhear saoitheach,
aire ghroigh.”

32 Adéarainn-se a nois ruaig mholta
dod ghnúis réidh;
“is tú as cruaidhe i ngréis chrothta,”
canfaidh mé;

33 “ ’S tú as buige do bhronnadh longaidh
réid linn féin;
is tú as fearr fá chlaidheamh corra
as math féigh.

34 “Is tú as fearr fát ór ’s fát ionnmhas
do chloinn Chuinn;
ní mó ort ná uisce ionnlaid
dod bhois chuirr
bhar n-oineach ’s bhar ndéirc ré iomlaid
druim ar dhruim.

35 “Is tú as cruaidhe ag cosnamh téire
nach bí id sheilbh;
bheith it aghaidh, a rí Íle,

mór an feidhm.”